DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
26. oktober 1994 *

I sag C-430/92,

Kongeriget Nederlandene ved assistent-juridisch adviseurs J. W. de Zwaan og T. Heukels, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Nederlandenes Ambassade, 5, rue C. M. Spoo,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent H. van Lier og B. Rodríguez, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, bistået af advokat J. Stuyck, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos G. Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning KOM(92) 2655 endelig udg. af 6. november 1992, hvorved der blev givet afslag på en ansøgning fra De Nederlandske Antiller om dispensation fra reglerne om defi-

* Processprog: nederlandsk.

nitionen af begrebet varer med oprindelsesstatus for så vidt angår indspillede video-kassetter henhørende under pos. 8524 i den kombinerede nomenklatur,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformændene F. A. Schockweiler og P. J. G. Kapteyn samt dommerne G. F. Mancini, C. N. Kakouris (refererende dommer) og J. L. Murray,

generaladvokat: C. Gulmann
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 5. maj 1994,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 29. juni 1994,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 23. december 1992 har Kongeriget Nederlandene i medfør af EØF-traktatens artikel 173, stk. 1, anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutning KOM(92) 2655 endelig udg. af 6. november 1992, hvorved der blev givet afslag på en ansøgning fra De

Nederlandske Antiller om dispensation fra reglerne om definitionen af begrebet varer med oprindelsesstatus for så vidt angår indspillede video-kassetter henhørende under pos. 8524 i den kombinerede nomenklatur (herefter benævnt »den anfægtede beslutning«).

2 På grundlag af EØF-traktatens artikel 136 har Rådet udstedt retsakter i form af afgørelser om de oversøiske landes og territoriers associering med Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, senest afgørelse 91/482/EØF af 25. juli 1991 (EFT L 263, s. 1, samt berigtigelse i EFT 1993 L 15, s. 33, herefter benævnt »OLT-afgørelsen«). Afgørelsens artikel 101, stk. 1, indeholder følgende bestemmelse: »Varer med oprindelse i OLT fritages for told og afgifter med tilsvarende virkning ved indførsel i Fællesskabet.«

3 Definitionen af begrebet »varer med oprindelsesstatus i OLT« er fastlagt i afsnit I i bilag II til OLT-afgørelsen. I henhold til artikel 1 i dette bilag anses en vare for at have oprindelse i OLT, hvis den enten er fuldt ud fremstillet eller tilstrækkeligt forarbejdet dér.

4 De betingelser, der skal være opfyldt for, at varer kan anses for tilstrækkeligt forarbejdet i OLT, er fastsat i artikel 3 i bilag II. For så vidt angår en række varer henviser denne bestemmelse dog til bilag 2 til bilag II, der for hver af disse varers vedkommende angiver den grad af bearbejdning eller forarbejdning, som materialer uden oprindelsesstatus i OLT skal undergå, for at den fremstillede vare kan få oprindelsesstatus.

5 Artikel 30 i bilag II indeholder mulighed for at gøre undtagelser til de nævnte oprindelsesregler, således at varer, der ikke på grundlag af disse kan anses for at have oprindelse i OLT, kan tillægges en sådan status. Artikel 30, stk. 1, bestemmer:

»[Der kan træffes] afgørelse om undtagelser fra dette bilag, når udviklingen af bestående industrier efter oprettelsen af nye industrier berettiger hertil.

Medlemsstaten eller i givet fald de kompetente myndigheder i det pågældende OLT underretter Fællesskabet på grundlag af dokumentationsmateriale, der er udarbejdet i overensstemmelse med stk. 2.

Fællesskabet imødekommer enhver anmodning, der er behørigt begrundet efter denne artikel, navnlig når der i de anmodende OLT er sket en væsentlig bearbejdning eller forarbejdning, og anmodningen ikke kan forårsage en industri, der er etableret i Fællesskabet, alvorlig skade.«

Stk. 2 indeholder en angivelse af de oplysninger, som den pågældende medlemsstat eller det pågældende OLT herved navnlig skal fremlægge til støtte for en ansøgning. Stk. 2 henviser til en formular i bilag 9 til bilag II, som en sådan medlemsstat eller et sådant OLT skal udfylde.

6 Artikel 30, stk. 8, lyder således:

»a) Rådet og Kommissionen træffer alle nødvendige foranstaltninger til, at der hurtigst muligt træffes en afgørelse og senest 60 arbejdsdage efter, at

Vareoprindelsesudvalgets formand har modtaget anmodningen. Afgørelse 90/523/EØF finder tilsvarende anvendelse på OLT.

b) Træffes der ikke afgørelse inden for den i litra a) omhandlede frist, anses anmodningen for at være taget til følge.«

7 I henhold til artikel 2 i Rådets afgørelse 90/523/EØF af 8. oktober 1990 om den procedure vedrørende undtagelse fra oprindelsesreglerne, der er fastlagt i protokol nr. 1 til fjerde AVS/EØF-konvention (EFT L 290, s. 33), som artikel 30, stk. 8, litra a), i bilag II henviser til, forelægger Kommissionens repræsentant det Oprindelsesudvalg, der er nedsat i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 802/68 af 27. juni 1968 om den fælles definition af begrebet varers oprindelse (EFT 1968 I, s. 157), senest ændret ved forordning (EØF) nr. 1769/89 (EFT L 174, s. 11), et udkast til fælles holdning senest tyve arbejdsdage efter, at en ansøgning er modtaget. Udvalget udtaler sig med det flertal, der er fastsat i EØF-traktatens artikel 148, stk. 2. Kommissionen vedtager Fællesskabets fælles holdning, såfremt denne er i overensstemmelse med udvalgets udtalelse.

8 Det fremgår af sagens akter, at regeringen for De Nederlandske Antiller gennem Nederlandenes faste repræsentation ved Fællesskaberne ved en skrivelse af 27. maj 1992 over for formanden for Oprindelsesudvalget fremsatte en ansøgning om dispensation efter artikel 30 i bilag II til OLT-afgørelsen. Denne ansøgning, som formanden for udvalget modtog den 1. juni 1992, drejede sig om indspillede videokassetter, der skulle fremstilles i Curaçao på grundlag af materialer importeret fra Korea, Japan og USA, og som derefter skulle eksporteres til Fællesskabet og USA.

Ansøgningen var vedlagt et behørigt udfyldt eksemplar af formularen i bilag 9 til bilag II til OLT-afgørelsen, hvori det anførtes, at den påtænkte investering ville have en positiv indvirkning på økonomien i De Nederlandske Antiller, ligesom det var angivet, hvorfor den færdige vare ikke ville kunne opfylde oprindelsesreglerne.

9 Efter denne ansøgning fremsendte Kommissionen den 5. juni 1992 et notat til Oprindelsesudvalget, hvori den gav udtryk for visse betænkeligheder. Kommissionen anførte navnlig, at der var tale om følsomme produkter, og at det arbejde, der skulle udføres i De Nederlandske Antiller, var en relativt lille aktivitet. Kommissionen henledte endvidere udvalgets opmærksomhed på, at den gældende frist på tres arbejdsdage var begyndt at løbe den 1. juni 1992.

10 Den 31. juli 1992 fremsendte Kommissionen en skrivelse til den nederlandske regering, hvori den anførte, at visse spørgsmål måtte afklares, før der kunne træffes en beslutning vedrørende ansøgningen om dispensation. Kommissionen oplyste endvidere, at fristen på tres arbejdsdage ville begynde at løbe, så snart den havde modtaget tilfredsstillende oplysninger vedrørende de pågældende spørgsmål.

11 I en skrivelse af 18. august 1992 henviste den nederlandske regering med hensyn til nogle af de i skrivelsen af 31. juli 1992 rejste spørgsmål Kommissionen til oplysningerne i den standardformular, der var blevet vedlagt dispensationsansøgningen, og anførte, at Kommissionens bemærkninger vedrørte vurderingen af selve ansøgningens berettigelse. Endvidere afgav den nederlandske repræsentant under Oprindelsesudvalgets møde den 7. oktober 1992 en erklæring, hvorefter fristen på tres arbejdsdage var udløbet den 31. august 1992, hvorfor dispensationsansøgningen måtte anses for stiltiende at være blevet imødekommet.

12 Ved den anfægtede beslutning, som var rettet til Nederlandene og De Nederlandske Antiller, afslog Kommissionen dispensationsansøgningen.

13 Den nederlandske regering har i stævningen principalt gjort gældende, at ovennævnte artikel 30, stk. 8, i bilag II til OLT-afgørelsen ikke indeholder hjemmel til at forlænge fristen på tres arbejdsdage, der i øvrigt er rigelig lang til, at Oprindelsesudvalget og Kommissionen kan anmode om supplerende oplysninger. Da formanden for Oprindelsesudvalget modtog ansøgningen den 1. juni 1992, må ansøgningen anses for stiltiende at være blevet imødekommet ved fristens udløb, dvs. betydeligt før den 6. november 1992, da den anfægtede beslutning blev vedtaget.

14 Kommissionen har heroverfor gjort gældende, at ansøgninger om dispensation for at kunne imødekommes i henhold til artikel 30, stk. 1, tredje afsnit, skal være behørigt begrundede, hvorfor den omhandlede frist først begynder at løbe, når en ansøgning indeholder alle de oplysninger, som er nødvendige for, at Fællesskabet kan tage stilling til ansøgningen. Den i sagen omhandlede ansøgning fra regeringen for De Nederlandske Antiller indeholdt ikke alle fornødne oplysninger.

15 Når henses til de forskellige opfattelser, som parterne har givet udtryk for, må det afgøres, hvilken fortolkning der skal anlægges af artikel 30, stk. 8, litra a), i bilag II til OLT-afgørelsen, hvorefter fristen på tres arbejdsdage begynder at løbe, »efter at Vareoprindelsesudvalgets formand har modtaget anmodningen«.

16 Det fremgår tilsyneladende af denne bestemmelse, at det er tilstrækkeligt til, at fristen på tres dage begynder at løbe, at udvalgets formand har modtaget

ansøgningen, dog forudsat, at denne fuldt ud opfylder de gældende formelle betingelser.

17 Det fremgår nærmere af artikel 30, stk. 1, andet afsnit, i bilag II, sammenholdt med stk. 2, hvornår en ansøgning fuldt ud må anses for at opfylde de formelle betingelser. Ansøgningen skal være vedlagt dokumentationsmateriale, der indeholder så fuldstændige oplysninger som muligt, navnlig for så vidt angår de forskellige forhold, der er nævnt i stk. 2. Disse oplysninger skal meddeles af den medlemsstat eller det OLT, der fremsætter ansøgningen, ved anvendelse af formularen i bilag 9 til bilag II.

18 Denne formular omfatter 21 rubrikker, som den ansøgende medlemsstat eller det ansøgende OLT skal udfylde. Der kræves navnlig oplysninger om varens handelsmæssige betegnelse, om tariferingen og værdien af materialer, der skal anvendes, og som har oprindelse i tredjelande, i AVS-stater, i Fællesskabet eller i OLT, om bearbejdninger eller forarbejdninger, der skal finde sted dér, om værditilvæksten som følge heraf, om det forventede årlige omfang af eksporten til Fællesskabet, om den færdige vares værdi ab fabrik, om grundene til, at denne ikke kan opfylde oprindelsesreglerne, om værdien af gennemførte eller planlagte investeringer, om det forventede antal beskæftigede personer, om den ansøgte dispensations længde, samt endelig om de løsninger, der påtænkes for i fremtiden at undgå, at det bliver nødvendigt med en dispensation.

19 Det må herefter lægges til grund, at det er tilstrækkeligt, for at fristen på tres arbejdsdage retsgyldigt begynder at løbe, at ansøgningen fuldt ud opfylder de gældende formelle betingelser for så vidt angår de oplysninger, der kræves, således at Oprindelsesudvalget og Kommissionen kan afgøre, hvorvidt ansøgningen skal imødekommes eller afslås. Det er dermed ikke nogen forudsætning for, at fristen kan begynde at løbe, at Kommissionen er af den opfattelse, at de oplysninger, som

er blevet meddelt, kan begrunde ansøgningen. Der må således sondres mellem spørgsmålet om, hvorvidt en ansøgning fuldt ud opfylder de formelle betingelser, og spørgsmålet om, hvorvidt ansøgningen bør imødekommes.

20 Når en ansøgning fuldt ud opfylder de formelle betingelser som ovenfor omhandlet, og fristen retsgyldigt er begyndt at løbe, skal beslutningen om enten at imødekomme eller afslå ansøgningen træffes inden fristens udløb. De pågældende bestemmelser udelukker imidlertid ikke, at Kommissionen kan anmode om yderligere oplysninger, hvilket dog ikke kan afbryde eller forlænge fristen, ligesom Kommissionen, såfremt de pågældende oplysninger ikke meddeles i tide, kan træffe beslutning på grundlag af de oplysninger, som den er i besiddelse af. Træffes der imidlertid ingen beslutning inden fristens udløb, må ansøgningen anses for at være blevet imødekommet, jf. ovennævnte artikel 30, stk. 8, litra b).

21 Denne fortolkning støttes af, at den omhandlede frist blev indført for første gang i forbindelse med den associeringsordning, der blev fastlagt ved OLT-afgørelsen af 25. juli 1991.

22 Ordningen vedrørende de oversøiske landes og territoriers associering, jf. EØF-traktatens artikel 131-136, begunstiger disse lande og territorier, hvis økonomiske og sociale udvikling ordningen har til formål at fremme. Dette begunstigelsesprincip er afspejlet såvel i toldfritagelsen for varer med oprindelse i OLT ved import til Fællesskabet som i de ved artikel 30 i bilag II til OLT-afgørelsen indførte undtagelser fra oprindelsesreglerne, hvorefter, jf. artikel 30, stk. 1, tredje afsnit, Fælles-

skabet navnlig »imødekommer enhver anmodning, der er behørigt begrundet ...« Bestemmelserne vedrørende definitionen af begrebet varer med oprindelsesstatus må derfor fortolkes i lyset af denne grundlæggende begunstigende holdning fra Fællesskabets side over for OLT og over for ansøgninger, som ikke kan antages at indebære en alvorlig skade for en økonomisk sektor i Fællesskabet.

23 Det bemærkes endvidere, at formålet med indførelsen af den pågældende frist kun kan være at sikre en effektiv og hurtig behandling fra fællesskabsmyndighedernes side af ansøgninger om dispensation fra oprindelsesreglerne og at fremme retssikkerheden.

24 Kun den ovenfor angivne fortolkning kan sikre en hurtig afklaring i form af en imødekommelse af eller afslag på den pågældende ansøgning inden fristens udløb. Fortolkningen tjener endvidere de pågældende OLT's interesser derved, at disse, såfremt en ansøgning afslås, enten straks kan indbringe beslutningen herom for Domstolen til efterprøvelse eller hurtigt kan fremsætte en ny ansøgning af mere udførlig art, der tager hensyn til, hvad der er anført i begrundelsen for beslutningen om afslag.

25 Hvad derimod angår den af Kommissionen forfægtede fortolkning skaber denne en usikkerhed med hensyn til henholdsvis det tidspunkt, fra hvilket fristen begynder at løbe, og vurderingen af selve ansøgningens berettigelse. Denne fortolkning

indebærer endvidere, at fællesskabsmyndighederne ville kunne forhale proceduren, ligesom de indtil vedtagelsen af beslutningen om selve ansøgningen ville kunne efterlade tvivl med hensyn til, om fristen allerede er begyndt at løbe. Dette ville stride mod de ovenfor nævnte målsætninger med associeringsordningen og mod retssikkerhedshensyn.

26 Det er ikke ved begrundelsen til den anfægtede beslutning blevet godtgjort, at den omhandlede ansøgning ikke opfyldte de gældende formelle betingelser, men det fremgår heraf, at Kommissionen, der allerede havde indledt en vurdering af selve ansøgningen, var i tvivl om dennes berettigelse og anmodede de berørte parter om yderligere oplysninger. Da denne anmodning ikke kunne afbryde fristen på tres arbejdsdage, måtte ansøgningen fra regeringen for De Nederlandske Antiller i henhold til ovennævnte artikel 30, stk. 8, litra b), i bilag II til OLT-afgørelsen ved fristens udløb anses for stiltiende at være blevet imødekommet.

27 Det må herefter fastslås, at den anfægtede beslutning er retsstridig derved, at Kommissionen efter sin stiltiende imødekommelse af ansøgningen ikke længere havde hjemmel til at afslå denne, hvorfor beslutningen bør annulleres.

Sagens omkostninger

28 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, såfremt der er nedlagt påstand herom. Kommissionen har tabt sagen og bør derfor dømmes til at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) **Kommissionens beslutning KOM(92) 2655 endelig udg. af 6. november 1992, hvorved der blev givet afslag på en ansøgning fra De Nederlandske Antiller om dispensation fra reglerne om definitionen af begrebet varer med oprindelsesstatus for så vidt angår indspillede video-kassetter henhørende under pos. 8524 i den kombinerede nomenklatur, annulleres.**

2) **Kommissionen betaler sagens omkostninger.**

Schockweiler Kapteyn Mancini

Kakouris Murray

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 26. oktober 1994.

R. Grass F. A. Schockweiler

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling